

Svensk-Lettiska Föreningen Nr 2 (66) 2014, Augusti

Ordförande: Martin Ancons, tel 070-292 94 80, e-post: martin@envengi.com
Redaktion: Conny Mörke, Bäverbäcksgård 15, 1 tr, 124 62 Bandhagen
tel 073- 581 77 15, e-post: conny.morke@telia.com
Postgiro: 94 86 93-7, medlemsavgift 150 kr
Hemsida: www.svensklettiska.se

BALTIKUMDAGEN 6 SEPTEMBER

Den numera traditionella Baltikumdagen äger i år rum lördagen den 6 september kl. 12-16 i Grödinge (Vårsta (Nynäsvägen 4 / Grödinge)).

Ester, Litauer och Letter medverkar med mångahanda aktiviteter:

Traditionellt konsthantverk.

Marknad med speciella matvaror, loppmarknadsbord, bokbord, lotteri och mycket mer.

Vi visar hur de vackra baltiska äggen färgas.

Folkdansuppvisning med efterföljande dans med publiken. Tipspromenad. Kaffeservering.

Skriv in detta datum i almanackan. Ni är hjärtligt välkomna! Tag gärna med picknickkorg, sitt nere vid sjön och njut av den sagolikt vackra naturen.

Vill Du själv delta i Baltikumdagen och visa baltiska varor och eller verksamheter, är Du välkommen att skicka oss ett e-brev till föreningens e-postadress: info@svensklettiska.se

Medlemsavgifter för 2014

Medlemskap kostar 150 kr per år för enskild medlem och 500 kr per år för föreningar och företag, beloppet betalas in på föreningens Plusgiro 94 86 93-7. Skriv namn, adress, telefon samt e-postadress om sådan finns, på inbetalningen.

Styrelsen

Estnisk damkör LEELO

Eftersom jag fortfarande är på mitt sommarviste utanför Eskilstuna fick jag tillfälle att höra en estnisk damkör LEELO från LIHULA - förstärkt med tre manliga sångare - framföra ett mycket vackert, lyriskt program i Sankt Eskils kyrka i Eskilstuna lördagen den 9 augusti. Dirigentens namn: Ulle Tammearu. Dagen efter skulle de framträda i Jacobs kyrka i Stockholm.

När jag sitter och "absorberar" estnisk musik hör jag stora likheter med lettisk musik: samma milda, något sorgsna men också hoppfulla tonskala som väl vuxit fram ur alla svåra tider som Estland och Lettland genom århundraden genomlevt.

Kören har ett antal gånger sjungit i Lettland. Den deltog i sångfestivalen i Riga förra året.

Som en artighet mot värdlandet sjöng kören avslutningsvis Ack, Värmeland, du sköna!

Diana Krumins Engstedt

Några ord från ordförande om styrelsen 2014

Mitt namn är **Martin Ancons** och jag är föreningens ordförande. Jag är gift, har tre utflugna barn och nått en ålder av 65 år. Bor i Enköping och arbetar som VD i företaget Ventilations Centrum och är Ordförande i Chamber of Commerce for South East Europe. Här nedan följer information om styrelsens sammansättning, varje styrelsemedlem har skrivit en kort presentation som infogats under respektive namn.

Vice ordförande och Webbansvarig **Conny Mörke** Tfn: 08-647 95 99, 073-581 77 15 E-post: conny.morke@telia.com
Född 1973, uppvuxen i Stockholm och har idag en sambo från Engure. Arbetar som egenföretagare med reklamdistribution och reklamkampanjer. På fritiden gäller trädgård samt att på olika sätt informera om Lettland på Internet (Kontakta mig gärna på de sociala medierna Facebook, LinkedIn och Twitter).
Privat hemsida: <http://connycdm.blogspot.se/>

Styrelsemedlem och sekreterare **Malin Engstedt** tel 0709-14 69 69
E-post: malin.engstedt@gamma.telenordia.se Hemsida: www.malinengstedt.se
Född 1949, beteende- och filmvetare, f d socialarbetare som blev informatör/kommunikatör. Just nu på EU-projektet Temagruppen Unga i arbetslivet, driver också Malin Engstedt information & illustration. Blir konsult/pensionär vid årsskiftet. Lever med Stefan på Västra Kungsholmen i Stockholm.

Styrelsemedlem **Lars Hjeltman** tfn 08 530 263 70, 070 699 74 85 E-post: larshjeltman@gmail.com.
Född 1941, familj hustru Ingegerd, två barn 46 resp. 44 år, 5 barnbarn. Utbildning: byggnadsingenjör, reservofficer (major, Ingenjörtrupperna). Arbetat med, i urval: fastighetsförvaltning statligt och kommunalt, bl.a. de statliga museerna, handikappidrott (kanslichef på Svenska Handikappidrottsförbundet), Försvarsmakten (bl.a. i Baltikum) och f.n. på Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek som skribent. Intresserad av: litteratur och historia, särskilt Baltikums och Lettlands, hembygden, ideellt föreningsarbete.

Styrelsemedlem **Diana Krumins Engstedt** f. Meschaks Tel 08 80 11 80, mobil 073-945 39 66, diana.ke@ownit.nu
Jag är 70+. Har varit gift två gånger. Har en gift son, en sonhustru och två små busfrön till barnbarn. Jag har en fil.kand.- examen i konstvetenskap, etnologi och historia. Har arbetat i 30 år som intendent på Eskilstuna Konstmuseum. Efter pensioneringen har jag läst lettiska språket i tre år, gått en kurs i lettisk historia och en kurs i lettisk litteratur med namnet Captive mind, allt på Stockholms Universitet. Har skrivit konstartiklar i Diena och Briva Latvija. Har författat ett antal konstpublikationer samt boken Mor lärde mig om lettiska mat- och helgtraditioner.

Styrelsemedlem **Mudite Hoogland Krasts** tfn: 08-7526334 E-post: mudite_hk@hotmail.com
Född i Lettland. Flydde med föräldrar som 2-åring med båt till Sverige. Tillsammans med min man Henrik har vi två vuxna döttrar. Har arbetat som farmaceut och som handläggare för kemiska arbetsmiljöfrågor på Arbetsmiljöverket Sedan 2008 pensionär. Är verksam inom ett antal lettiska föreningar och sjunger i Stockholms lettiska kör.

Styrelsemedlem **Liene Ledaine** Björnståhlsgatan 2A 121 38 Johanneshov E-post: liene.ledaine@gmail.com

Styrelsesuppleant och medlemsansvarig **Maija Grinbergs**
Tfn: 08-645 85 14, 070-141 41 32 E-post: maija.grnbgs@gmail.com
Född i Lettland och uppvuxen i Sverige. Har arbetat som lärare i lettiska vid Stockholms universitet i drygt 20 år och med uppdragsutbildning i lettiska för UD. Medförfattare till ett Lettiskt-svenskt-lettiskt lexikon. Numera pensionär som på fritiden ägnar sig åt den lettiska utvandringen till Brasilien på 20-talet genom kontakter med forskare i Lettland och ättlingar till utvandrare i Brasilien.

Styrelsesuppleant **Mara Strautmane** Olof Palmes gata 16, 11137 Stockholm, E-post: mara.strautmane@gmail.com
mobil tel 073-6290451 mobil tel Lettland +37126583334
Verksam i Lettiska nationella fonden som stödjer lettisk ungdom med stipendier. Transporterar och fördelar humanitär hjälp till framför allt landsbygden och östra Lettland.

Styrelsesuppleant **Andrejs Ritums**

Ni är mycket välkomna med både förslag och synpunkter på föreningens verksamhet!
Ni når mig på telefon 0171-30706 eller mobil 070-854 06 70 eller e-posten martin@envengi.com

Mvh

Martin Ancons
Ordförande

Måndagsrörelsen återupplivad

Ett foto från Norrmalmstorg 9 juni. Från vänster Göran Lennmarker, Girst Jegermanis Lettlands ambassadör i Sverige, Alice Hallman, Eitvydas Bajarunas Litauens ambassadör i Sverige.

Måndagsmötena på Norrmalmstorg i början av 1990-talet till stöd för de baltiska ländernas frigörelse från Sovjetunionen hölls i över ett år, i 79 veckor, fram till att länderna återvunnit sin självständighet. Måndagsrörelsen har nu återupplivats – nu för att stödja Ukraina mot Rysslands aggression. Vid måndagsmötet den 9 juni deltog Lettlands ambassadör i Sverige, Gints Jegermanis, som talare. Ambassadören vill visa sitt stöd för rörelsen och tacka för Måndagsrörelsens stöd till Baltikum under de hotfulla dagarna under vinter 1991. Då hade Rigaborna och ditresta från hela landet byggt barrikader runt strategiska byggnader i staden för att försvara Lettland. Måndagsmötena i Stockholm var då ett mycket viktigt psykologiskt stöd som gav kraft och var ett starkt tecken på att balterna inte stod ensamma. Idag, när Ryssland bryter internationella avtal, annekterar delar av Ukrainas territorium och därmed hotar säkerheten i världen bör vi stödja Ukraina i dess strävan att själv få bestämma sin framtid.

Andre talare var Göran Lennmarker, tidigare riksdagsledamot för M och ordförande i utrikesutskottet numera ordförande för Jarl Hjalmarssonstiftelsen. Även Eitvydas Bajarunas, Litauens ambassadör i Sverige höll tal denna dag samt på ett likadant Måndagsmöte den 21 april.

Under juli har Måndagsrörelsen sommaruppehåll, men sätter igång igen den 18 augusti, kl 12.00 på Norrmalmstorg, Stockholm. Måndagsrörelsen finns på Facebook och har även en hemsida <http://mandagsrorelsen.wordpress.com> där du bl a kan ta del av tidigare talares anföranden.

Maija Grinbergs

”Den dubbla realiteten” Vija Celmina - Konstmuseet Riga Birza 11.4-22.6.2014

Foto: Katrina Kosa På bilden syns fr v Ira Tepfers, Vija Celmina och Diana Krumins Engstedt

Tillsammans med min gode vän konstvetaren Ira Tepfers från Göteborg klämde vi in oss på Vija Celminas kaotiska vernissage i Riga. Vija är en s k amerikalett vars familj efter några år i tyska flyktingläger efter kriget fick tillstånd att komma till USA. Hon har vuxit upp och utbildats i USA, där hon vunnit stora framgångar som konstnär. Hon är representerad på många av världens stora museer men hade hittills inte haft någon separatutställning i Lettland. Intresset var enormt, både på vernissagen och den därpå följande söndagen då hon själv skulle visa runt i sin utställning. Någon visning var förstås inte möjlig. Vija stod inklämd bland massorna, pekade på verk i olika riktningar och berättade.

Vad är det som är så intressant?

Vija anslöt sig i början av sin karriär till den abstrakta expressionismen, även till pop-arten. Från 1968 fann hon sina helt egna motiv, som var rätt just för henne: Oceanens vattenyta i Californien, stjärnhimlen, markytan i öknen, spindelnät bara för att nämna några. Hon använder sig av svåra och långsamma tekniker: blyerts, mezzotint, aquatint, tornål, etsning. Bilderna har en oerhörd detaljrikedom. Hon arbetar nästan maniskt.

Inte Oceanen utan Östersjön är något som har satt sig djupt i flyktingarnas sinnen som under kriget kom från de baltiska länderna till Sverige. Jag minns alltför väl hur jag och min familj stod på däck hösten 1944 och stirrade på krusningarna på vattenytan i förhoppning om att de inte skulle övergå i vågor. De övergick inte bara i vågor utan i full storm. Överfarten blev en mardröm. Hur berörd jag än blev av Vijas kontemplativa arbeten håller jag inte med henne att konst är något som man kan vara utan, om hon nu verkligen menade det. Jag tror att varje människa besitter en kreativitet, ett behov och förmåga att skapa något, och alla vill också ta emot impulser sprungna ur andras skaparkraft. Det bland annat ger vårt liv den mångomtalade livskvalitén.

Diana Krumins Engstedt

Välkommen till presentation av boken

”De osedda barnen”

Frälsningsarméns arbete för handikappade barn i Lettland åren 1990 – 2013

Möt författaren och ansvarig för arbetet,
major **Else Andersson**

torsdagen den 4 september
kl. 19.00 på Templet, Östermalmsgatan 69

Servering av lite smått och gott i caféet
mellan kl.18.00 – 18.50

I presentationen deltagar:

kommendör *Marie Willermark*

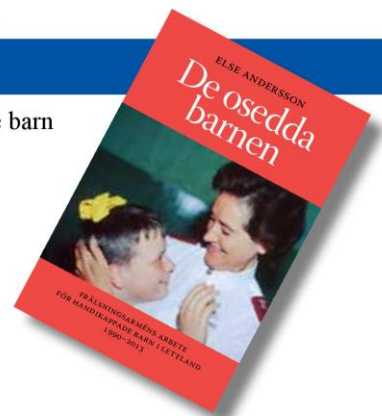
kommendör *Sven Nilsson*

överstelöjtnant *João Paulo Ramos*

major *Mia-Lisa Alhbin*

major *Mikael Ljungholm*

med flera, samt musikanter och deltagare från det första besöket i Lettland år 1990

Osa

senast den 28 augusti till:

templet.sthlm@fralsningsarmen.se

eller tala in din anmälan

på telefon 08-662 61 40